

Boekverslag De kroongetuige (Maarten 't Hart)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

Titel: De kroongetuige
Auteur: Maarten 't Hart

Korte Motivatie

Ik had twee literatuurboeken mee uit de bieb. Het ene boek was 'slapeloos' van Barbara Voors, dat leek mij een leuker boek, maar dat bleek echt tegen te vallen toen ik er in aan het lezen was. Daarom ben ik maar in De Kroongetuige begonnen.

Persoonlijke Reactie

Het is een leuk boek en het boeide ook wel, maar er wordt zo op gehamerd dat het Thomas is dat het niet echt leuk meer blijft. Er is wel een spanning, omdat je toch verwacht dat het Thomas niet zal zijn, maar ze maken het te duidelijk dat hij het toch wel zal zijn dat het gewoon niet meer spannend is.

Korte Samenvatting

Leonie en Thomas Kuyper hebben een kinderloos huwelijk. Vooral Leonie lijdt daaronder. Eind juli logeert ze een week bij haar moeder om een beroemde gynaecoloog uit haar geboortestad te consulteren. In die week gaat Thomas veel uit met Jenny Fortuyn, een meisje uit de bibliotheek met wie hij daarvoor al kennis gemaakt had. Na hun laatste avond verdwijnt zij spoorloos. Kuyper krijgt op het laboratorium (hij doet daar dierproeven) bezoek van de inspecteurs Lambert en Meuldijk. Later komt Lambert ook bij hem thuis. De aanwijzingen van Kuypers betrokkenheid stapelen zich op en het politieonderzoek eindigt met zijn arrestatie. Men vermoedt, dat hij Jenny gedood heeft en door de ratten heeft laten opeten.

In een brief bekent Thomas aan Leonie zijn verliefdheid op het meisje; hij zegt dat hij vooral onder de indruk was van haar spiegelbeeld. Hij vertelt, dat hij op haar kamer boven de bibliotheek ook haar vriend Robert ontmoette, voor hij naar Amerika vertrok. Leonie, die overtuigd is van Thomas' onschuld, veronderstelt in een antwoordbrief, dat Jenny met Robert is meegegaan.

In een dagboek noteert Leonie haar wedervaren sinds Thomas' arrestatie. Ze wil bewijzen, dat haar man niets met de moord te maken heeft, en gaat daartoe zelf op onderzoek uit. Daarbij wordt ze voortdurend gepijnigd door de gedachte, dat Thomas wellicht met Jenny naar bed is geweest. Ze kan dat nauwelijks accepteren. Ze bezoekt de man die tegenover het laboratorium woont en die beweert, dat Thomas en Jenny die nacht samen naar binnen zijn gegaan en dat hij alleen naar buiten gekomen is. Ze komt in aanraking met Jenny's vriendin, die vertelt, dat Jenny met iedereen vrijde op wie ze maar een beetje viel. Echt dol was ze echter op Robert. Met Thomas was ze zeker niet naar bed geweest, maar ze wilde wel iets van hem; ze kon hem ergens voor gebruiken. Leonie ontdekt tijdens dit bezoek aan de vriendin ook dat inspecteur Lambert Jenny al gekend moet hebben voor het onderzoek naar haar verdwijning begon. Hierna heeft ze een gesprek met de oude buurvrouw van Robert en diens vrouw, die volhoudt, dat het sneeuwde, toen de twee vertrokken. Tijdens een gesprek met Lambert - hij deelt haar mee, dat de kleren van Jenny in het laboratorium teruggevonden zijn - moet ze opeens denken aan een filmpje dat Thomas vroeger met zijn jaargenoten gemaakt heeft: 'moord in het museum'. Naar aanleiding daarvan gaat ze de volgende dag in het laboratorium op onderzoek uit. In een grote pot waarin twee zeehoeien - dieren die een wonderlijke gelijkenis met mensen vertonen - op alcohol worden bewaard, bevindt zich ook het lichaam van de vrouw. Leonie moet nu wel aannemen, dat Thomas schuldig is.

Tijdens het proces blijkt de getuigenis van de kroongetuige - de man tegenover het laboratorium - op niets te berusten. Thomas wordt een paar weken later dan ook vrijgesproken.

Eenmaal thuis hoort hij van Leonie over de vrouw in de pot. Hij bezweert haar, dat ze zich vergist moet hebben. Dat blijkt niet zo te zijn, maar het lichaam is niet van Jenny, maar van de vrouw van Robert. Robert en Jenny hebben haar omgebracht en haar lijk tussen de zeehoeien verborgen. Daarna zijn ze waarschijnlijk samen naar Amerika vertrokken. Aan het eind van de roman zijn veel raadsels opgelost: Thomas' voortdurend zwijgen, Lamberts betrokkenheid bij Jenny, de 'sneeuw' in augustus, datgene waar Jenny Thomas voor nodig had. Toch is niet ieder detail tot klaarheid gekomen. Op het psychologische vlak blijven er genoeg raadsels om van een min of meer open einde te kunnen spreken.

Boekverslag De kroongetuige (Maarten 't Hart)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

Verdieping

Module 1

Verdiepingsopdracht 1

- ☉ Al vanaf het moment dat blijkt dat Jenny vermist is verdenken ze allemaal Thomas. Echt alles wijst er op dat hij het gedaan heeft. Hij zou kwaad geworden zijn omdat ze niet met hem mee naar huis wou en toen zou hij haar naar het laboratorium gelokt hebben door te zeggen dat daar drugs lagen en hij zou haar dan aan de ratten gevoerd hebben die al een aantal dagen niet gegeten hadden. Alles klopte, het was gewoon duidelijk
- ☉ Het verhaal bevat heel veel open plekken, dat komt dus vooral doordat het een misdaadboek is. Zo weet je pas op het eind van het verhaal hoe alles in elkaar zit. Wat gewoon helemaal weggelaten is is hoe het nu met Jenny en Robert zit en of alles echt al lang van te voren gepland was of niet. Ook kom je niet te weten wat er nu precies tussen Jenny en Thomas heeft afgespeeld in die week dat Leonie bij haar moeder was.
- ☉ De belangrijkste open plek is natuurlijk wat er die avond precies gebeurd is en daar kom je aan het eind van het boek achter. Jenny en Robert hebben Thomas gewoon gebruikt om er samen vandoor te kunnen en Thomas de schuld te geven van haar vermissing.
- ☉ Zoals ik al zei vraag je je af wat er die avond gebeurd is en waarom ze daar nou net Thomas voor uitkoos, maar dat is eigenlijk wel makkelijk te beantwoorden. Hij kon bij drugs komen, had plaats om het lichaam van de vrouw van Robert te bergen en kon laten lijken dat hij haar vermoord zou hebben en haar aan de ratten te voeren. Maar er zijn nog meer vragen zoals, waarom zwijgt Thomas, waarom moest het lijken of Jenny dood was? De meeste vragen worden niet beantwoord.
- ☉ Op de vraag of Robbert en Jenny alles hadden gepland wordt geen antwoord gegeven omdat ze beide niet aan het woord komen. Maar ik denk wel dat het gepland is maar niet lang van te voren. Pas in die week dat Jenny Thomas leerde kennen. Ze hadden misschien wel al ideeën over dat ze zoiets van plan waren maar ze konden het nog niet vormgeven. Tot Thomas kwam een ze alles prachtig in elkaar konden passen.
- ☉ Door alles er op te laten lijken dat Thomas het gedaan had en dan zeker als Leonie een lijk vindt, wordt het gewoon te duidelijk dat er wel iets niet zal kloppen. Door Thomas dan te laten zwijgen wordt het ook extra spannend omdat hij de enige is die weet wat er gebeurd is of kan zijn. Dit zijn twee verschillende manieren van uitstel.
- ☉ Er is een grote spanningsboog. Je wilt weten wat er nu met die Jenny gebeurd is en of ze nu echt aan de ratten gevoerd is of dat ze in de alcohol zit. Geen van beide blijkt waar te zijn, maar dat weet je pas aan het eind van het boek.

Module 2

Verdiepingsopdracht 1

- ☉ Leonie is de werkelijke hoofdpersoon van het boek. Zij gaat op onderzoek uit, zij is de detective in het verhaal. Thomas en Leonie zijn twaalf jaar getrouwd. Leonie heeft Frans gestudeerd, maar i.p.v een goede baan wil zij liever huisvrouw worden, zodat ze beter en vaker naar Schumann kan luisteren. Ze wordt beschreven als nogal burgerlijk en truttig. Thomas noemt haar een "degelijke, milde en in de grond blijmoedige ziel" is, in tegenstelling tot Jenny, die prikkelbaar en grillig is. Ze vindt het vreselijk dat ze onvruchtbaar is. Ze wil niets liever dan moeder worden, maar toen zij het schilderij van Chardin zag wist ze al dat die wens nooit uit zou komen.
Thomas is een beetje een schroetel: hij is erg onhandig, en hij struikelt over drempels. Thomas is een liefhebber van literatuur en van klassieke muziek. Net zo als de feministen in het vrouwenhuis denkt hij dat het vrouwen wordt aangepreft dat ze graag moeder willen worden. Thomas is wetenschappelijk hoofdmedewerker aan het Medisch Biologisch Laboratorium. Hij is ongelovig, rijdt geen auto, haat popmuziek, maar houdt wel van Verdi en Haydn. Thomas wordt als bleek en mager omschreven en loopt wat gebogen en struikelend. Hijzelf vindt zich karakterloos en zwak. Leonie beschrijft hem als timide, bescheiden en goeig, iemand die altijd een vriendelijke en innemende indruk maakt. Hij blijkt ook nogal koppig, omdat hij blijft zwijgen tijdens zijn opsluiting
- ☉ Leonie wil achter de waarheid komen, dat is het enige wat ze wil. Ze wil dat Thomas onschuldig wordt verklaard ook al gelooft ze echt dat hij het heeft gedaan. Ook wil ze echt weten wat voor een relatie Thomas en Jenny hebben gehad. Ze is namelijk erg bang dat hij met haar naar bed is geweest zodat hij toch vader zou worden, maar niet van een kind van zijn vrouw omdat Leonie onvruchtbaar is.
- ☉ Leonie mag dan burgerlijk gevonden worden, ze is wel nieuwsgierig genoeg om de waarheid te willen weten. Ook heeft ze veel verstand en een goed geheugen waardoor ze zich veel dingen kan herinneren,

Boekverslag De kroongetuige (Maarten 't Hart)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

over hoe hij reageerde toen ze net thuis was en hoe hij zich gedroeg toen Lambert er was. Ook Thomas zijn koppigheid werkt nu in zijn voordeel, hij zwijgt gewoon de hele tijd: wat ze ook dreigen te doen of zeggen, zij blijft gewoon zwijgen.

- ☺ Leonie besluit om op onderzoek uit te gaan en ze komt ook heel veel dingen te weten waar de politie niet achter is gekomen. Dat komt ook wel omdat ze haar man veel beter kent. Thomas heeft besloten om te zwijgen tegen de politie, ook al was hij onschuldig.
- ☺ Leonie komt ook op het idee om bij die zeekoeien te gaan kijken. Zo lost zij eigenlijk alles op, samen met het verhaal van Thomas. Dat heeft hij alleen tegen haar gezegd. Thomas wist dat hij zich nog schuldiger zou doen lijken door te zwijgen, maar toch wou hij niets zeggen tegen de politie. Zo wou hij Jenny beschermen, want hoeveel hij haar ook had gebruikt, hij hield toch nog wel van haar op de een of andere manier.
- ☺ Ik denk dat ik ook net zo nieuwsgierig als Leonie zou zijn geweest, maar ik weet niet of ik echt op onderzoek uit zou kunnen gaan. Ik zou denk ik, er kapot van zijn dat Thomas van een ander hield. En dan een mannenverslinder nog wel. Zoals Thomas handelt, zou ik zeker niet kunnen, ik kan niet zwijgen en doen alsof het me niets uitmaakt. Ik kan dat wel even volhouden, maar ik moet toch altijd iemand hebben waar ik mee kan praten.
- ☺ Thomas blijft zwijgen, zodat hij even in de cel kan blijven, zo geeft hij Leonie de tijd om na te denken over het feit dat ze gewoon nooit kinderen zullen krijgen. Aan het eind van het verhaal accepteert ze dat ook wel, tot Thomas met een krantenbericht komt over een reageerbuisbaby.
- ☺ Ik vind die Leonie wel vriendelijk al snap ik niet dat ze het niet erg vindt dat haar man is vreemdgegaan en haar dan ook nog zou hebben vermoord. Verder is ze wel erg slim en kent ze haar man ook erg goed, ze laat zich niet zomaar iets opspelden, maar gaat dat gelijk onderzoeken ook. Thomas vind ik niet zo slim door te zwijgen maar het is wel erg knap van hem, hij doet het voor zichzelf omdat hij zich zo vernederd voelde.
- ☺ Je kon je wel goed in de hoofdpersoon verplaatsen, niet omdat je wist wat ze doormaakte, maar omdat het erg goed uitgelegd werd. Er werden veel gevoelens in het boek beschreven over wat ze dacht en wat ze voelde.
- ☺ Krijn Lambert: dit is een rechercheur die de verdwijning van Jenny onderzoekt. Hij werkte eerst bij de narcoticabrigade. Hij wordt als een gewiekste reus met harige klauwen en een Nietzsche-snor omschreven. Hij zegt op een gegeven moment dat Leonie ook een gewiekste speurder is. Hij kende Jenny voordat zij verdween, en viel ook een beetje op haar.

Meuldijk: is de assistent van Lambert. Hij is een groezelige dikzak, en is eigenlijk een pispaal voor zijn chef. Hij schrijft van alles op, maar verder is hij niet belangrijk. Alex: is de assistent van Thomas. Hij moet de proefdieren verzorgen. Hij doet samen met Leonie een onderzoek naar hoeveel vlees 200 uitgehongerde ratten opeten.

Arienne: is het buurmeisje van Jenny. Zij is verliefd op Jenny en valt ook op Leonie. Ze gaat samen met Leonie naar het vrouwenhuis.

'Sommig Mens': Hij is in eerste instantie de kroongetuige, want hij zegt dat hij Thomas met Jenny het laboratorium in heeft zien gaan, en Thomas er alleen uit heeft zien komen, en hem in een auto horen/zien stappen en wegrijden. Dit klopt niet, want Thomas heeft geen auto en kan niet autorijden. Later blijkt zijn getuigenis niet te kloppen.

Bas, Gerard en een meisje: zij zijn er getuige van dat Thomas en Jenny onenigheid hebben.

cafébezoekers: zij kennen Jenny en sommigen ook Thomas.

buurvrouw van Robert: zij kan vertellen dat Robert en zijn vrouw op een dag vertrokken.

Robert: hij is een vriend van Jenny, het zal later blijken dat hij er met Jenny vandoor is gegaan.

- ☺ Ik vind dat Lambert de boel een beetje overdrijft, maar dat komt omdat ook hij verliefd is geweest op Jenny en hij ook door haar is gebruikt. Hij vind het nu gewoon leuk om er achter te komen dat hij niet de enige was en Thomas datgene heeft gedaan wat hij niet durfde te doen; Jenny vermoorden. Hij is er gewoon echt van overtuigd dat Thomas Jenny vermoord heeft.
- ☺ Leonie en Thomas zijn karakters, de rest zijn allemaal types. Over Lambert en Jenny kom je ook wel dingen te weten, vooral over Lambert worden er gevoelens verteld maar hij is niet echt een karakter. Hij is niet echt heel erg belangrijk in het verhaal, hij weet gewoon hoe Thomas zich voelt omdat hij zich toen ook zo voelde.

Boekverslag De kroongetuige (Maarten 't Hart)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

Module 3

Verdiepingsopdracht 1

- ☺ Het verhaal wordt chronologisch verteld; het verhaal wordt spannend gehouden, doordat het raadsel van de moord nog niet is opgelost.
- ☺ Het Boek bestaat uit 4 delen:
 - 1 In dit deel is er een ik-verteller het perspectief ligt bij Thomas.
 - 2 Dit deel is een briefwisseling. Het perspectief ligt wisselend bij Leonie en bij Thomas
 - 3 Dit deel is in dagboekvorm geschreven. Het perspectief ligt bij Leonie
 - 4 Dit deel is weer in de ik-vorm geschreven. Het perspectief ligt bij Leonie.
- ☺ Het boek is goed aaneengesloten. Er zijn alleen twee verschillende vertellers, zodat je weet wat er voor en erna is gebeurd, maar niet tijdens.
- ☺ Het is een hechte structuur, er zijn weinig tot geen duidelijk zijlijnen. Bijna alles draait om de vraag of Thomas Jenny nu wel of niet vermoord heeft en hoe hij dat dan gedaan zou hebben.
- ☺ Er is natuurlijk als belangrijkste verhaallijn de vraag of Thomas Jenny nu wel of niet vermoord heeft en hoe hij dat dan gedaan zou hebben. Maar er is nog een bijlijn. Vooral bij Leonie, zij is erg bezig met haar onvruchtbaarheid, ze is dan ook erg bang dat Thomas met die Jenny naar bed is gegaan, wat niet het geval is geweest.
- ☺ De structuur maakt het verhaal niet echt veel spannender, het is meer het feit dat het eerst door Thomas verteld wordt en daarna door Leonie. Maar dat het chronologisch verteld wordt maakt het er niet spannender op. Al is het wel zo dat je nog niet weet hoe alles gegaan is.
- ☺ Er zijn niet zo heel veel tijdmanipulaties in het verhaal. Er komen enkele terugwijzingen in voor. Dan is Leonie aan het denken hoe Thomas reageerde toen zij terugkwam van haar moeder. Of wat bepaalde personen nu precies zeiden, maar dat is van belang voor het onderzoek, maar dat komt niet zo heel veel voor.
- ☺ Het verhaal speelt zich af in 1975. Het begint op 31 juli en eindigt vlak voor kerstmis. Het heeft bij mij nogal lang geduurd voordat ik het boek uithad omdat ik het niet echt leuk vond en ik ook geen zin had om het te lezen. het boek heeft ongeveer 200 blz.
- ☺ Het verhaal speelt zich af in 1975 maar dat valt niet echt heel erg op, waar je het aan zou kunnen merken is aan het vrouwenhuis. De gesprekken die ze daar voeren zijn erg feministisch. Leonie is het daar helemaal niet mee eens, maar dat speelde erg in die tijd. Ook is dit is te merken aan het krantenbericht over de eerste reageerbuisbaby en dat mensen niet meer opkijken van een drugsverslaving.
- ☺ De tijdmanipulaties hebben niet veel effecten.

Module 4

Verdiepingsopdracht 1.A

- ☺ dit boek heeft twee thema's:

Het huwelijk van Leonie en Thomas en de problemen daarin,

De misdaad (verdwijning van Jenny).
- ☺ Thomas' omgang met Jenny (en alle verwickelingen die daarop volgen) is min of meer het gevolg van de kinderloosheid van Leonie. Het seksuele leven van Thomas was niet geweldig, hij walgde er eigenlijk van en wilde wel eens met een meisje naar bed dat niet zo nodig kinderen moest. Jenny had zelfs al twee keer abortus laten plegen, waardoor Leonies jaloezie nog eens versterkt werd. Thomas is dan wel misschien onschuldig voor de criminele kant van de zaak, toch is hij in een ander opzicht wel schuldig omdat hij ontrouw is geweest. Hij vertelt aan Leonie later waarom. Leonie blijft hem echter toch trouw : omdat ze nog steeds van hem houdt, begint ze haar speurtocht. Maar ook zij voelt zich op een andere manier schuldig : ze is onvruchtbaar. Haar kinderloosheid wordt een ware obsessie. Daarom gaat ze ook vreselijk tekeer tegen abortus. Andere elementen in het boek wijzen ook steeds opnieuw naar kinderen, kinderloosheid en kindermoord : de pasgeboren ratjes die worden opgevoerd aan de schildpad, het schilderij van Chardin. Het aapje dat bij zijn moeder weggehaald is en Kerstmis bijvoorbeeld. In het misdaadverhaal komen een paar onwaarschijnlijkheden voor : Thomas is volledig van de buitenwereld afgesloten als hij in de gevangenis zit. Hij mag geen bezoek ontvangen en geen kranten lezen. In Nederland bestaan zulke absurde regels niet. Leonie is een wat te diepzinnige

Boekverslag De kroongetuige (Maarten 't Hart)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

speurnews : "theebladeren kijken" lijkt mij een beetje erg vreemd. Ook blijven er vragen rond het criminele gedeelte van het boek over : Waarom blijft Thomas zwijgen? Waar zijn de drugs gebleven? Hoe is het mogelijk dat Thomas in de gevangenis een berichtje uit de krant knipt terwijl hij die daar niet had? Is Thomas toch min of meer schuldig? Ook komen er in het boek maatschappelijke onderwerpen voor. Zo wordt de rare manier waarop universiteiten aan hun budget komen door Thomas uiteengezet. Ook heeft 't Hart scherpe kritiek op politieagenten en feministen.

- ☉ *kinderloosheid
 - *moord
 - *trouw
 - *spiegelbeeld
 - (*filosofie)
- ☉ De kinderloosheid:Het houdt Leonie erg bezig dat ze geen kinderen kan krijgen
Moord: De moord staat in dit boek centraal
Trouw: Thomas is niet trouw aan Leonie, hij gaat vreemd met Jenny
Het spiegelbeeld: Jenny is het spiegelbeeld van Leonie
(Filosofie: Citaten van verschillende filosofen hebben meestal een speciale, diepere betekenis in dit boek)
- ☉ De titel heeft een dubbele betekenis. In de eerste plaats geeft hij aan dat de roman een detective is. De kroongetuige is een juridische term en verwijst naar de man die tegenover het laboratorium woont, die Jenny en Thomas naar binnen heeft zien gaan.
In de tweede plaats verwijst de titel naar een citaat van de filosoof Nietzsche: "Zijn niet de meeste huwelijken van dien aard dat men geen derde als kroongetuige wenst? En juist deze derde ontbreekt vrijwel nooit: het kind." Deze verwijzing geeft aan dat het boek meer is dan een detective: het is ook de roman over een huwelijk, waarbij de kroongetuige, het kind, ontbreekt.

Module 4

Verdiepingsopdracht 1.B

- ☉ Het hele verhaal speelt zich af in Leiden. In het huis van Thomas en Leonie, het laboratorium waar Thomas werkt, een paar korte scènes in een aantal cafés, ook korte scènes in de bibliotheek en de kamers van Jenny en Arianne. Ook gebeuren er een aantal dingen op straat, op het politiebureau, in het huis van een oude vrouw (de buurvrouw van Roberto), het vrouwenhuis en het huis van 'Sommig Mens'.
- ☉ Het is niet echt belangrijk waar dat de gebeurtenissen zich afspelen. Ze komen niet buiten die stad en volgens mij is het ook niet echt van belang dat het in die stad speelt. De weersomstandigheden zijn wel van belang. Door het noodweer op de avond van de verdwijning van Jenny kan de getuige niet goed zien of de man die met Jenny naar binnen gaat Thomas is of niet. De buurvrouw van Robert zegt dat het sneeuwde op de avond dat haar burens weg gingen, waardoor Leonie eerst denkt dat ze in de war is, maar later blijkt dat het populierenpluis was. Als ze dat eerder had beseft was het raadsel eerder opgelost. Wel wordt het laboratorium beschreven als een donkere en onheilspellende plek, hierdoor wordt grote spanning opgewekt.
- ☉ Zie de vorige vraag.
- ☉ Ik denk dat de plaats en het thema niet zo heel veel met elkaar te maken hebben. Net het raadselachtige weer en de donkere uitstraling van het laboratorium.

Module 5

Verdiepingsopdracht 1

De vertelsituatie

Het eerste hoofdstuk van De kroongetuige wordt verteld door Thomas Kuyper, de verdachte. Hij deelt mee wat hem in de nacht van het misdrijf is overkomen, maar houdt ook bepaalde informatie achter, waardoor het onmogelijk te beoordelen is, of de beschuldigingen aan zijn adres juist zijn. Die opzet is in strijd met de "eisen" van het genre. Via een korte briefwisseling schakelt de roman over op een ander perspectief: Leonie, de vrouw van Thomas, is nu de vertelster. In het derde hoofdstuk onderzoekt zij met de beschikbare gegevens om te proberen Thomas' onschuld te bewijzen. Dit gedeelte van de roman lijkt nog het meest op de traditionele detective-story. Aan het eind meent zij de gebeurtenissen te hebben achterhaald; haar constructie berust echter meer op een toevallige ontdekking dan op redeneerkunst...

Boekverslag De kroongetuige (Maarten 't Hart)

Annemiek Berckmoes

© havovwo.nl (feb 2003)

Doordat de lezer in het eerste hoofdstuk in de huid van Thomas kruipt, zal deze geneigd zijn in diens onschuld te geloven. Toch is Thomas geen betrouwbare verteller: het blijft bijvoorbeeld lange tijd onduidelijk of hij die nacht Jenny achterna is gerend of niet.

Het Thema

dit boek heeft twee thema's:

Het huwelijk van Leonie en Thomas en de problemen daarin,

De misdaad (verdwijning van Jenny).

De motieven van dit boek zijn het overspel van Thomas, de jaloezie van Leonie, trouw en kinderen. Deze motieven ondersteunen het thema, het zijn namelijk allemaal problemen in het huwelijk van Leonie en Thomas. Kinderen is het belangrijkste motief, omdat de andere motieven eigenlijk een gevolg zijn van de kinderloosheid in het huwelijk.

Thomas pleegt overspel, omdat zijn seksleven slecht is, wat komt doordat ze eigenlijk alleen nog maar met elkaar naar bed gaan in de hoop kinderen te krijgen. Omdat Thomas overspel heeft gepleegd, wordt Leonie jaloeers op Jenny. Leonie blijft Thomas trouw, omdat ze nog steeds van hem houdt, maar ook omdat ze zich schuldig voelt, zij is namelijk de schuld van hun kinderloosheid. Er zijn nog andere elementen die wijzen naar het motief kinderen: de pasgeboren ratjes die worden opgevoerd aan de schildpad, het schilderij van Chardin (wat ook op de voorkant van het boek staat), het aapje dat weggehaald is van zijn moeder en Kerstmis.

De Ruimte

Ook voor de ruimte geldt dat je fictie en realiteit niet moet verwarren. Het boek speelt zich af in Leiden, maar allerlei straten, café's en gebouwen, die in het boek voorkomen bestaan niet meer. Veel van het verhaal speelt zich ook af in het laboratorium, waar proeven met jonge diertjes plaatsvinden. Dit staat in relatie met de drang om kinderen te hebben en de jaloeersheid van Leonie op vrouwen die een abortus hebben laten plegen.

Module 5

Verdiepingsopdracht 2

Maarten 't Hart werd op 25 November 1944 geboren als oudste zoon in een streng gereformeerd arbeidersmilieu in Maassluis. Na de lagere school ging hij naar de H.B.S in Vlaardingen. In 1962 verhuisde hij naar Leiden en studeerde daar op de universiteit af in biologie. In 1970 kreeg hij aan de universiteit een baan als etholoog (dat is het doen van biologisch gedragonderzoek waarbij natuurlijk gedrag van dieren centraal gesteld wordt.) Enkele bekende romans, essays en verhalen-bundels van 't Hart zijn : Stenen voor een ransuil (1971), Het vrome volk (1975), hiervoor kreeg hij de Multatuliprijs, Een vlucht regenwulpen (1978), dit boek werd in 1981 zelfs verfilmd, De droomkoningin (1980), De Ortolaan (1984), dat boek was in dat jaar het boekenweekgeschenk. In 1986 verscheen De jacobsladder, de verhalenbundel De unster in 1989, Onder de korenmaat in 1991, Het woeden der gehele wereld in 1993 en Woorden der gehele wereld in 1994. Maarten 't Hart schrijft veel over zijn visie op het verschil tussen mannen en vrouwen en opvattingen over het feminisme. Ook schrijft hij over het verlangen naar bijvoorbeeld liefde, een nieuwe zingeving voor hem die bepaald is door afgewezen liefde, het verlies van het geloof en de dood van zijn moeder. Hij schrijft door zijn (te) strenge gereformeerde opvoeding ook anti-christelijk.